

שבועות י

משה שווערד

1. שערים מצויינים בהלכה

דף י. אף שעירי רגלים במילתא דקודש מכפרי. פי' אאוכל קודש בטומאת הגוף. והקשה בתוס' הרא"ש אשכחן קודש, מקדש מנ"ל. ובחי' הריטב"א תירץ, דממילא נפקא ליה, כיון דבכמה כפרות לא חילק הכתוב בין קודש למקדש, או דדריש היקש

דקדש אמקדש, נע"י לעיל ז. דאיתקוש מקדש אקודש], או בגזירה שוה דטומאתו טומאתו [ע"ש ז:].

2. רש"י על שבועות דף י/א

קס"ד כל חד וחד מחבריה גמר - של פסח הסמוך לר"ח גמר מר"ח לכפר על הטהור שאכל את הטמא ובר"ח ס"ל לר"מ כר"ש ושל סוכות הסמוך לשל יום הכפורים גמר מדיום הכפורים לשאין בה ידיעה בתחלה אבל יש בה ידיעה בסוף ושל יום הכפורים משל סוכות לאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף והדר גמרי כולהו כל חד וחד מדסמין ליה עליונים מתחתונים ותחתונים מעליונים:

3. שערים מצויינים בהלכה

קסלקא דעתך כל חד וחד מחבריה גמר, והא"ר יוחנן כל התורה כולה למידין למד מלמד חוץ מקדשים וכו'. כתב הרא"ם (ויקרא א-יד) הא דאין למדין למד מלמד בקדשים, היינו דוקא בדבר הנלמד בהיקש, אבל לימוד דוי"ו מוסיף על ענין ראשון לא מיקרי לימוד, שיכול לומר עליו אין למדין למד מלמד, אלא הרי הוא כאילו כתוב בתורה בהדיא. ועי' ביד מלאכי (סי' ג) שתמה עליו מהגמ' כאן שמוכח להדיא דוי"ו מוסיף על ענין ראשון הוי לימוד לענין דאינו חוזר ומלמד.

4. חדושי הריטב"א מסכת שבועות דף י עמוד א

גירסת הספרים אמר רבי יוחנן אמר קרא אלה תעשו לה' במועדיכם הוקשו כל המועדות זה לזה. ולכאורה השתא לא צריכינן לדרשא דרב חמא בר חנינא כלל, אבל קשה דהוה לן למימר אלא אמר ר' יוחנן, וי"ל דהאי היקישא דבמועדיכם לא רויחא כולי האי דהא איכא למימר דאורחא הוא דקרא לומר כן, אלא דכיון דאית ליה דרשא דרב חמא בר חנינא מדכתיב ושעיר אהני ליה האי במועדיכם להני דלא כתיב בהו ושעיר שיהיו כולם שוים.

5. תוספות על שבועות דף ט/ב

כדאמר רב חמא שעיר ושעיר כו'. תימה ועצרת דלא כתיב ביה ושעיר מנ"ל אי בבנין אב דשאר רגלים תפשוט מהכא דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בבנין אב ועוד דאי בבנין אב אתי למילף בקמא דבתר ר"ח נכתוב ושעיר

ואינך ניתי בבנין אב ושמא יש לפרש דלא דריש הכא אלא בההוא שעיר דכתיב בטר ר"ח ואינך ושעיר לשום דרשה וממילא אתו שאר רגלים דכיון דגלי בחד הוה אחריני למד סתום מן המפורש ואפילו בנין אב לא צריך ולקמן דפריך מעצרת ויוה"כ עיקר קושייתו מיוה"כ ופריך דוקא לר"מ משום דאמר כל השעירים כפרתן שוה ואפילו דיוה"כ ור"ת פי' דה"נ סמך אהיקשא דרבי יונה כדמסיק לקמן ולא נקט אלא תחלת סוגיא דלקמן דהוי כמו וכו' ואע"ג דר' יהודה אית ליה היקשא דבמועדיכם וכו' מ"מ לא מסתבר ליה לרבי יהודה לומר שיהו כל השעירים כפרתן שוה כמו שאומר ר"מ משום דעדיפא ליה היקשא דחיצון לפנימי ואית לן למימר דאין מכפר ב' כפרות וגם שלא תהא כפרתו פעמים בשנה ולר' מאיר עדיפא היקשא דמועדות:

6. בן יהודע על שבועות דף י/א

ראש חדש נמי אקרי מועד. הנה מלבד שלעתיד יהיו כל ראשי חדשים מועדים גמורים אחר גמר תיקון עון העגל כנודע, הנה גם לעת עתה איכא טעמא לקראו מועד בשביל שקביעות המועדים תלויים בו:

7. רש"י מסכת שבועות דף י עמוד א ד"ה קרא עלי

קרא עלי מועד - במסכת תענית (דף כט) תמוז דההיא שתא של שנה השניה ליציאת מצרים שנשתלחו בה מרגלים בעשרים ותשעה בסיון מלויי מליוהו לתמוז לפיכך אירע בו יום חזרת מרגלים **בשמונה באב ויבכו העם כלילה** **ההוא בתשעה באב בכו בכיה של חנם והוקבעה להם בכיה לדורות.**

❖ ספר אז ישיר - חג הפסח

קריאת פרשת בשלח בשביעי של פסח ואולי יש לבאר ע"פ זה את דברי רש"י במסכת מגילה (ל"א א') שכתב בטעם שקבעו לקרוא בתורה בשביעי של פסח בפרשת בשלח: לפי שביום השביעי אמרו שירה על הים. כלומר, הקריאה בפרשת בשלח לא נקבעה משום שנס קריעת ים סוף אירע באותו יום, אלא מפני שבני ישראל אמרו שירה באותו יום!
נס קריעת ים סוף בליל הסדר ————— • אז ישיר ❖ תסז ולפי מה שנתבאר ייתכן וכוונת רש"י להדגיש שתכלית היום השביעי לא היה נס ההצלה הגופנית, אלא המלכת הקב"ה וקבלת עול מלכות שמים על ידי אמירת שירה, וזה היה עיקר הגאולה.

❖ חגיגת טו באב

8. הערות הגרי"ש אלישיב מסכת שבועות דף י עמוד א

בילפותא דר"ח איקרי מועד וגדר שמחה בשבת ר"ח איקרי מועד. הקשו מהא דכתיב וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשיכם, ומפשטיה דקרא חזינן דר"ח אינו בכלל המועדים. והנה אהא דויום שמחתכם, דריש בספרי בפ' בהעלותך, דאלו השבתות עיין שם ונראה דודאי אף שאין מצות דיני והנהגות שמחה בשבת וכמו"ש בשו"ת רע"א ת' א', (ועי' מחצה"ש סי' תקצ"ד) אך פשיטא הוא דאין שמחה גדולה מזו השבת קודש, וכמו שהוא בנוסח התפילה "ישמח משה וכו'", וכן הוא בזמירות לשבת קודש "מנוחה ושמחה" שהשבת היא מתנה טובה וכמ' בביצה ט"ז. ובודאי הוא יום שמחה כשלעצמו [אף שאין בה דיני הנהגת שמחה], וא"כ י"ל דבתקיעת חצוצרות דכתיב בקרא התם וביום וכו' ודאי ס"ד דבעינן שיהא התם זמן של שמחה, שהרי תקיעת החצוצרות מורה ומביאה לאות שמחה, ולפי"ז ודאי היה אפשר לומר דר"ח אינו בכלל מועדיכם, לגבי השמחה, וגרע משבת שיש בו שמחה עצמית עכ"פ ולכן אתי שפיר דבקרא צריך לומר ולפרש חיוב החצוצרות שהם גם ובראשי חדשיכם, להשמיענו דאף דר"ח אינו יום של שמחה (וזמן כפרה הוא)

מ"מ יש בו חיוב חצוצרות, וכ"ז לגבי חיוב החצוצרות, אך ר"ח מצד עצמו, אין הכי נמי דלעולם פשיטא הוא דר"ח הוי מועד.

❖ דף על הדף מסכת שבועות דף י עמוד א

בגמ': הוקשו כל השעירים.

מבואר דביהמ"ק איקרי מועד. ועפ"ז ביאר הגר"ח קניבסקי שליט"א (בס' שמעה תפילתי) מה שאומרים במוסף דר"ח "ובעבודת בית המקדש נשמח כולנו", דמה שמזכירים כן רק במוסף דראש חודש, ולא בשבת ולא ביום טוב, דלא מצינו מצות שמחה בראש חודש, [ובר"ח מותר מדאורייתא להספיד ולהתענות כמבואר באו"ח סוף סי' תק"ע], רק בביהמ"ק דאיקרי מועד.

וכן לשאלה מה שנוסח מוסף דשבת ר"ח הוא כנוסח מוסף דיו"ט שאומרים בו כעין נוסח דומפני חטאינו וכו', מה שאין אומרים כן לא בשבת לחוד ולא בר"ח לחוד, ומה ענין צירוף זה דשבת עם ר"ח שע"ז נעשה כעין יום טוב? כתב מו"ר שליט"א: עיין שבועות י', א' כנ"ל.

9. הערות הגרי"ש אלישיב מסכת שבועות דף י עמוד א

עוד נ"מ בין ר"ש לרבנן - בהקרבן קרבן

ר"ש אומר וכו'. והנה בזה נוסף גם נ"מ לדינא במחלוקת רבנן ר"מ ור"ש, מלבד מה שנתבאר הכא שנחלקו אם נתכפר. דהנה בריש זבחים וברמב"ם איתא שקרבן לכתחילה הוא נשחט לשם ו' דברים, וביניהם דצריך הכהן לידע בשעת הקרבה לשם איזה חטא הוא בא כגון חטאת על אכילת חלב בשגגה, והוא מצוה לכתחילה לכוין לזה אך הוא לא מעכב. ולפ"ז נמצא דה"נ יש נ"מ בפלוגתא דידהו, בזה שצריך לכוון אם הקרבן בא עתה למקדש וקדשיו עם ידיעה או בלי וכו' או לטומאת בשר. ואף דהכא הוא קרבן ציבור מ"מ פשיטא הוא דלא נראה לחלק בין קרבן יחיד לקרבן ציבור בזה, דהא מסתבר שאף בקרבן ציבור צריך לכוון לאיזה חטא. והנה אף דהכא יש קרבן שאף ביום הקים את המשכן שהיה בר"ח הקריבוהו, ואזי עדיין לא היה שייך שום חטא של הקרבה בטומאה וכו', מ"מ כך היא גזיה"כ שיהא קרבן זה כפרה על חטא זה למאן דס"ל הכא לכל חד כדאית ליה, ובודאי היה צריך לכתחילה לכוין על חטא זה.

=====

10. רש"י מסכת שבועות דף י עמוד ב

תמידים שלא הוצרכו לצבור - שלקחום ממעות תרומת הלשכה ותנן (ערכין דף יג) אין פוחתין מששה טלאים המבוקרין בלשכת הטלאים וכשמגיע ר"ח ניסן לא היו מקריבין שוב קרבנות צבור ממעות התרומה של אשתקד כדאמר במסכת ראש השנה (דף ז) חדש בחדשו חדש והבא קרבן מתרומה חדשה ונמצאו בכל שנה ושנה ארבעה טלאים בלשכת הטלאים ממעות התרומה הישנה והיינו לא הוצרכו לצבור להקריב בשנה שעברה.

נפדין תמימין - להכשירן בשנה זו מחללין אותן על מעות חולין ואותם המעות ילכו למותר התרומה ישנה שעושין מהן רקועי פחים ציפוי לבית קודש הקדשים כדתנא במסכת שקלי' (פ"ד מ"ד) וכיון שיצאו לחולין חוזרים ולוקחים אותם ממעות תרומה חדשה ויקרבו בשנה זו ואף על גב שאין בהמת קדשי יחיד מתחללת בלא מום כדקיימא לן (מנחות דף קא) מואם כל בהמה טמאה דאמר מר בבבלי מומין שנפדו הכתוב מדבר אלו של צבור נפדים ולקמיה מפרש טעמא ובלא חולין אי אפשר לפדותן ממעות תרומה החדשה שאין הקדש מתחלל על הקדש הא מילתא נקט הכא משום דמותביה לקמן ממתני'.

11. חידושי הרשב"א מסכת שבועות דף יא עמוד א

מכל מקום קשיא. כלומר בין בקטורת בין בתמידין קדושה שבהם להיכן הלכה, ויש לתמוה למה לא היו מצמצמין בתמידין שלא ישארו בדיר אלא הצריכין בלבד ולא יצטרכו להתנות ב"ד בלב להוציא תמימים בלא מום, ונ"ל משום דלא אפשר דהא תמידין היו צריכין ביקור ארבעה ימים קודם להקרבתן וכדאיתא במנחות (מ"ט ב') וגמרי לה מפסח וכיון שכן יש לחוש שמא השנים המבוקרים יוממו ולפיכך היו צריכין

לבקר רבים שאם ימצא שהומם אחד מהם יקריבו אחר במקומו שנתבקר זה ד' ימים, ומצאתי בתוס' שרש"י ז"ל פ" כן שהגזברים לוקחים הרבה מכדי הצורך ונשארינ' לאחר ר"ח ניסן.

12. חידושי הרישב"א מסכת שבועות דף י' עמוד ב

אמר עולא אמר רבי יוחנן תמידין שלא הוצרכו לציבור נפדין תמימים. פירוש תמידין שלא הוצרכו פירש רש"י ז"ל שהם ארבעה טלאים שנותרו בלשכת הטלאים של תמידין ביום אחרון של אדר, דקיימא לן (ערכין י"ג א') שאין פוחתין לעולם בלשכת הטלאים מששה טלאים שיוכלו לברור מהם שנים לתמיד של שחר ותמיד של בין הערבים לקיים את הכבש האחד המיוחד (מגילה כ"ח א'), וכשנטלו מהם שנים ליום אחרון של אדר נותרו שם ארבעה שלא הוצרכו, שהרי למחרתו בר"ח ניסן אין להם להקריב אלא מתרומה חדשה של שנה הבאה שמתחדשת בניסן, ואיכא דקשיא ליה למה אין לוקחין ביום אחרון של אדר שני טלאים מתרומה ישנה וארבעה בהקפה לצורך מחר, שלא מצינו שלא יוכלו לקנות טלאים משנה זו לשנה אחרת ובלבד שיפרעום מתרומה חדשה, ולא מילתא היא, כי הגזברים לא היו לוקחין הטלאים ששה ששה שאין עניות במקום עשירות, אלא הם היו לוקחין טלאים לרוב בשנה לקיים מצות הכבש האחד המיוחד ואח"כ נותנין מהם בלשכת טלאים ששה ששה.

❖ תוספות רא"ש על שבועות דף י/ב

ופירש רבינו שמשון מקוצי לפי שגבאי הלשכה כשהיו מוצאים כבשים גדולים ויפים היו קונים הרבה ביחד לתמידין והנותרים צריכין ליקח מתרומה חדשה:

❖ תוספות על מנחות דף פז/א

שגובהן רחבים גרסינן ולא שגובהן כרחבן כדאשכחן רוחבו מיייתי קרא דכתיב כר נרחב ובבראשית רבה אמר דכבשים של תמיד דהיו כל כך גבוהים שאוכלים על גבי ארזים וכשהיו מרכיבין אותן על הגמלים רגלי הכבשים נגררין לארץ:

13. ספר טורי אבן על מסכת מגילה - דף כט/ב

כמאן דלא כרשב"ג. ק"ל ולרבנן מי ניהא הא כיון דשואלין ל' יום קודם למעשה והא בניסן בעי אקרובי מתרומה חדשה וקיי"ל דתמיד טעון ביקור ד' ימים קודם שחיטה, א"כ תמיד של ר"ח ניסן צריך ללוקחו ד' ימי קודם לו וצריך שתהי' תרומה חדשה בו ביום. וא"כ אע"ג דקרינן אדר ליכא ל' יום עד הפרשת תרומה חדשה. ולא מיבעי למאי דפי' התוס' ספ"ג דסוכה (דף מ"ב ע"א) גבי הא דאמר התם שהביא מלישכה שאינה מבוקר' דביקור ד' ימי' בתמיד מעכב. אלא אפי' למאי דפי' בחידושי התם דביקור אינו מעכב מצוה מיהו איכא הרי הא דא"ר טבי דקרבנות ציבור מצוה להביא מתרומה חדשה נמי אינו אלא למצוה בעלמא דהא אם הביא מן הישן יצא כדאמר' בפ"ק דר"ה (דף ז' ע"א) אפי' תיקנו להקדים פ' שקלים מר"ח אדר משום מצוה דתרומה חדשה. והה"נ דמשום מצות ביקור אע"פ שאינו מעכב אפ"ה ראוי להקדים ל' יום קודם ביקור. וכ"ת דביקור קודם להקדישו סגי וא"נ א"צ הפרשת תרומה חדשה עד ר"ח ניסן ותמיד של ר"ח ביקור ד' יום קודם להקדישו. ליתא דהא אמרינן בפ"ק דשבועות (דף י') תמידין שלא הוצרכו לציבור נפדין תמימי' לרבנן ופרש"י שלקחן ממעות תרומת הלישכה, ותנן אין פוחתין מו' טלאים המבוקרים וכשמגיע ר"ח ניסן לא ה' מקריב שוב קרבנות ציבור ממעות התרומה של אשתקד ונמצא בכל שנה ושנה ד' טלאים ממעות תרומה הישנה והיינו לא הוצרכו לציבור להקריב בשנה שעברה. **והא טעמא דאין פוחתין מו' טלאים המבוקרים הוא משום דתמיד טעון ביקור ד' ימים קודם שחיטה כדאמר' בפ"ד דמנחות (דף מ"ט) ופ"ב דערכין (דף י"ג), וש"מ דטעון ביקור אחר לקיחתו והקדישו דאי בקודם סגי למה ליה ללקחם ולהקדיש לאותן ד' טלאים שלא הוצרכו יבקרם קודם לקיחתו והקדישו ואח"כ יקחם מתרומה חדשה בר"ח ניסן ויקדשם. אלא ודאי ביקור קודם לקיחתן והקדישם לא מהני ובע"כ צריך ללקחם מתרומה ישנה קודם ביקור.**

14. שערים מצויינים בהלכה

א"ל רב חסדא מאן ציית לך ולר' יוחנן רבך וכו'. הנה מצינו כמ"פ בש"ס לשון קשה כזה שאמר רב חסדא, ועי' במס' פסחים (לג:), שאמר טומאה שבהן להיכן הלכה, ובמס' כתובות (נט:), אמר היתר שבהן להיכן הלך, וכאן, ובמס' מעילה (יב:), אמר וקדושה שבהן היכן הלכה, ואפשר משום דרב חסדא היה עוקר הרים וכמש"כ התוס' במס' עירובין (מ: ד"ה ארענא), ודרכו של עוקר הרים מחמת חריפותיה משתמש בדיבורים קשים, וכבר

עמד בתשו' חות יאיר (סי' קנב) אהא דמצינו כמה פעמים בש"ס שהיו משתמשים בלשונות חריפים וזלזולים, עי' מס' יבמות (ט:), ובמנחות (פ:), שאמר רבי ללוי תלמידו כמדומה לי שאין לו מוח בקדקדו. וע"ע בספרו מר קשישא (ערך כמדומה). ועי' מה שכתבנו במס' יבמות (שם ד"ה כמדומה).

15. חידושי הריטב"א מסכת שבועות דף י עמוד ב

אבל מפירוש רש"י ז"ל נראה שהפרשה זו היתה מתרומת הלשכה, אלא שזיכו בהם לאחד מן הגזברים במקום האומנין לענין זה כדי שיחזרו חולין, ולא שזיכו להם בתורת פירעון גמור, דאם כן היאך חוזרין ופורעין אותם פעם שניה מן הקטורת, אלא שיקבלו אותם כעין משכון דבהכי יצאו לחולין לחלל הקטורת עליהם, אבל אין פירוש זה נכון, שאם לא זיכו אותם זכייה גמורה, זכייה אין כאן ומשכון אין כאן ובקדושתו הן עומדין, ואין לנו אלא פירוש הירושלמי, ומ"מ לשני הפירושים לא גרסין מפרישין ממנה דהוה משמע שמפרישין אותו מן הקטורת.

16. תוספות מסכת שבועות דף י עמוד ב

מפרישין שכר האומנין - פ"ה שמזכין להן ע"י אחד מן הגזברין ולפי' הא דקאמר בסמוך ומחללין אותה על מעות האומנין היינו מדעתן מאחר שכבר זכו בהן ומיהו לשון מפרישין לא משמע אלא הפרשה בעלמא וקאמר נמי נותנין אותה לאומנין בשכרן משמע שעדיין לא זכו בשכרן ולכך נראה דלב ב"ד מתנה עליהן ובהפרשה בעלמא יהיו חולין ואם תאמר ולמה להו כולי האי יתנו הקטורת מתחלה לאומנין בשכרן [1] ומיהו לבן עזאי דאמר במס' שקלים בפ' התרומה (שם) דאין הקדש מתחלל על המלאכה נחא ואפי' לר"ע נמי דאמר מתחלל על המלאכה ה"מ בקטורת דיחיד כגון במקדיש נכסיו והיו בהן דברים הראוים לקרבנות צבור דגבי הני מיתניא אבל [2] בקטורת של צבור החמירו טפי [3] אי נמי הכא איירי בשכר פטום אומני הקטורת של שנה חדשה וצריך ליתן להן מתרומה חדשה ולמאי דאמרינן במעילה בפרק ודל חטאת (דף יד: ושם) דהני אומנין באומני הבנין מ"מ אין יכולין לתת הקטורת בשכרן דאין נותנין שכרן אלא מקדושת בדק הבית.

17. חידושי הריטב"א מסכת שבועות דף י עמוד ב

וא"ת למה לן כולי האי נמכור אותה מיד לאחרים כדעבדינן מתמידין שלא הוצרכו ותצא בכך לחולין ונחזור ונקח אותה ממעות הלשכה, [1] י"ל שזו כבר פירשה רש"י ז"ל דהא דעבדינן צניעא מילתא טפי, דבשלמא בטלאים של תמידין אין ידוע לכל שהן של תמידין דהרבה יש של חולין, אבל קטורת ליכא אלא של צבור ומיגניא מילתא לזבונה.

18. חידושי הרשב"א מסכת שבועות דף י עמוד ב

[2] ואולי מפני שפעמים רבות נפדין ע"י מום אפי' עכשיו שנפדין בלא מום אינו מתפרסם כ"כ ולפיכך לא חששו כאן מפני הרואין אבל בקטורת שאינה יוצאה לחולין אלא עכשיו חששו בה ועושין דרך צינעא.

19. שערים מצויינים בהלכה

דורות משעה. ועי' בשו"ת הרדב"ז (ח"ב סי' תרצו) מה שהקשה עליו, וכתב שלא נקרא קדוש קדושת הגוף אלא דבר שהוא קרב על גבי המזבח החיצון לכפר על עון, ולא יצטרכו כלי שרת לקדשו, אבל הקטורת לא בא לכפר על עון כלל, אלא להבריח כחות החיצונות מן המקדש כדאיתא בזוהר [עי' תיקוני זוהר תיקון כא דף נו:], וא"כ לא היה צריך שיהא בו קדושת הגוף, ואע"ג שהיה מתקדש בכלי, אפשר שאין הכלי מעכב, שהרי עיקר עבודתו בחפניו של כהן כו', ולכן אין ראוי שיהא בו קדושת הגוף עד שעת עשיית מצותו, עי"ש. ועי' בגליוני הש"ס להגרי"ע מה שהרבה לתמוה עליו.

20. גליוני הש"ס מסכת שבועות דף י עמוד ב

שאני קטורת קדושת דמים הוא, נ"ב ע' שו"ת רדב"ז ח"ב סי' תרצ"ז ומש"ש דכיון דאין הקטורת בא לכפר על עון לית בי' קדוה"ג צע"ג דא"כ אשם נזיר ומצורע ומנחת העומר וקנאות דג"כ אינם באים לכפר רק להכשיר ולהתיר ולברר עון וכן תודה ושלמים דג"כ אינם באים לכפרה הי' ראוי שלא יהי' בהם ג"כ קדוה"ג וזה מופרך מכולי' הש"ס וכן מש"ש דכיון דבא מתרומת הלשכה ראוי שיהי' בו קדוה"ג מפאת זה ג"כ צ"ע דמעו' תרומת הלשכה ניתנים גם לדברים דלא שייך בהו קדושה כלל כמבקרי מומין ודכותיהו הנחשבים בכתובות ק"ו א' וב' וע' רש"י לקמן נ"ו ב' ד"ה בשחיטת כבשים הוא דמיקדשי דכ' אעפ"י שבאים מתרומת הלשכה קדושת דמים היא זו כו' וכן הוא במקומות אין מספר וע"ש ברדב"ז עוד חידוש דאע"ג דקטורת צריך כלי אפשר שאין הכלי מעכב עש"ה ואולם הטעם האחרון שנתן שם דמתוך שקדושת הקטורת דקה ופנימית יותר מכל הקרבנות שהרי לא הי' קרב במזבח הפנימי רק הוא לכן אדרבה לא הי' קדושה קדוה"ג עד שעת מצותה דהיא הקטרתה דאין ראוי להשהות קדושה פנימית כזאת ומה גם זמן ארוך כזה שהי' נעשה משנה לשנה וע"כ אין ראוי שיתקדש רק בעשות מצותו מיד לא שיושהה בקדושתו עש"ה הוא טעם מסתבר מאוד:

=====

א. הערות הגרי"ש אלישיב מסכת שבועות דף י עמוד ב

ביקור הוי' ד' ימים שלמים או לא

רש"י ד"ה תמידים וכו'. נשאלו ד' טלאים עיין שם, והנה אם היה הדין דצריך ביקור ד' ימים שלמים ורק אחר ביקור ד' ימים היו מקריבים אותו ביום החמישי, א"כ ע"כ שהיו נשאים ששה לפי החשבון, אלא דרש"י ס"ל הכא שמקריבים ביום הרביעי.

אך רש"י בערכין מביא שיטה החולקת ע"ז וס"ל דא"א להקריב ביום הרביעי אלא רק ביום החמישי, ומוכיחים כן דהוי כבקרבן פסח דילפינן מיניה ביקור, שמקחו בעשור וקרב ביום י"ד שהוא החמישי.

ב. שו"ע אורח חיים - סימן תקפא

(א) נוהגים לקום באשמורת לומר סליחות ותחנונים מראש חדש אלול ואילך עד יום הכפורים: הגה - ומנהג בני אשכנז אינו כן, אלא מראש חדש ואילך מתחילין לתקוע אחר התפלה שחרית, ויש מקומות שתוקעין ג"כ ערבית; ועומדים באשמורות לומר סליחות ביום א' שלפני ר"ה; ואם חל ראש השנה ב' (או) ג', אז מתחילין מיום א' שבע שלפניו (מנהגים).

ג. משנה ברורה סימן תקפא

ועוד טעם שקבעו ד' ימים שכן מצינו בקרבנות שטעונים ביקור ממום ד' ימים קודם הקרבה ובכל הקרבנות בפ' פנחס כתיב והקרבתם עולה ובר"ה כתיב ועשיתם עולה ללמד שבר"ה יעשה אדם עצמו כאלו מקריב את עצמו ולכן קבעו ד' ימים לבקר כל מומי חטאתו ולשוב עליהם...

ד. ספר ירח למועדים | ימים נוראים ח"א ע' שיא |

וצ"ב היאך מתקיים ענין הביקור מן המומים ע"י אמירת סליחות, הרי הסליחות אינם אלא סדר של תחנונים י"ג מידות וידוי, ואיזה ענין של 'ביקור' במומיו יש בוה. ובאמת כלשון הא"ר בפנים מבואר דכוונתו על התעניות שהיו מתענים

ה. ספר ירח למועדים [ימים נוראים ח"א ע' שטו]

עפ"י דבריו אלו יש ליישב גם סדר לשון הפסוק הנ"ל, שהקדים 'בפיד' ל'בלבבך', שענינו שחייב אדם להתודות תחילה אפילו קודם שישב אל ה' בלבו, כי ראשית עבודת התשובה היא התבוננות שחטא וכמה רחוק מה' בחטאו, כי אילו יתקרב אל העבודה בגאות לבו שאין בידו חטא ופשע לא יכנס כלל לתוך שערי התשובה, ולכן מתחילה צריך להתודות ולהכיר שבאמת חטא, ומתוך התבוננות זו יהיה מוכן ומוזמן ליכנס לעבודת התשובה של "ושבת עד ה' אלקיך".

ו. ספר ירח למועדים [ימים נוראים ח"א ע' שכא]

ולפי"ז מיושב היטב מהו ענין הביקור שבאמירת הסליחות, כי ע"י הוידוי הוא מזכיר לעצמו שחטא, וזהו ענין הביקור בימים אלו להכיר במומיו וחטאיו, והרי זהו ענינו של הוידוי בימי הסליחות, לעורר לעצמו שיש בו מומים שצריכים תיקון ואין לך ביקור גדול מזה. וזהו שכתב המשנ"ב שימי הסליחות נקבעו 'לבקר כל מומי חטאתו ולשוב עליהם'.